

На основі теоретичного аналізу досліджуваної проблеми визначено специфічні педагогічні умови ефективного виховання толерантних взаємостосунків у дітей старшого дошкільного віку:

1. Цілеспрямована та конструктивна взаємодія педагогів і сім'ї з метою створення толерантного виховного середовища, що характеризується взаємною довірою та повагою, відвертим і доброзичливим спілкуванням, відмовою від авторитарного способу керівництва дитячим колективом, забезпеченням почуття захищеності кожної дитини.

2. Формування комплексу знань, умінь і навичок толерантних взаємостосунків у дітей, тобто уявлень дошкільника про толерантні стосунки, людські емоційні стани та їх причини; прояв доброзичливого, терпимого ставлення до себе та інших, здатності до емоційної чутливості та сприйняття своєрідності кожної людини, як основного змісту виховної роботи.

3. Застосування спеціально підібраних педагогічних форм і методів для ефективної реалізації поставлених цілей.

Отже, виховання толерантності в дітей дошкільного віку передбачає довірливе, гуманістичне ставлення до дитини, підвищення її впевненості в собі та власної самооцінки. Педагог повинен не лише створювати умови для формування толерантності в дітей, але й запобігати проявам негативізму в стосунках усіх учасників навчально-виховного процесу: дратівливості, амбіційності, роздратуванню, грубості та ін. Дошкільний навчальний заклад повинен стати тим гуманістичним осередком, де педагог має бути в центрі навчально-виховного процесу.

УДК 159.9:378.015

Тетяна Каткова
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
katkova.63@mail.ru

МІСЦЕ ТА РОЛЬ АКСІОЛОГІЯ НИХ НАСТАНОВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Розглянуто проблему становлення сучасних висококваліфікованих фахівців. Сучасне суспільство висуває до випускника ВНЗ особливі вимоги, серед яких важливе місце посідають високий професіоналізм, активність і творчість.

Ключові слова: професійна компетентність, професійна свідомість, професійне становлення.

Татьяна Каткова. Место и роль аксиологических установок в процессе профессионализации студентов-психологов

Рассмотрена проблема становления современных высококвалифицированных специалистов. Современное общество предъявляет к выпускнику ВУЗа особые требования, среди которых важное место занимают высокий профессионализм, активность и творчество.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, профессиональное сознание, профессиональное становление.

Tetiana Katkova. Place and role of axiological guidelines in the professionalization of psychology students

The article deals with the problem of modern highly-qualified specialists development. Modern society sets up specific requirements to university graduates among which an important place is occupied by professionalism, activity and creativity

Keywords: professional competence, professional consciousness, professional development.

На сьогодні проблема становлення висококваліфікованих фахівців набуває все більшого значення. Сучасне суспільство висуває до випускника ВНЗ особливі вимоги, серед яких важливе місце посідають високий професіоналізм, активність і творчість. На думку М. І. Алексєєвої «мотиваційно-потребова відповідність майбутньої діяльності є важливою умовою формування творчо активної та соціально зрілої особистості» [2, с. 141].

У суспільства сформувалися численні очікування й запити, задовольнити які може тільки психологія як наука та практична дисципліна. Причиною популярності цієї професії є потреба суспільства в психологічно компетентних фахівцях. Поява професіоналів у галузі психології повинна бути забезпечена новою, продуктивною системою професійної підготовки. Нова освітня парадигма орієнтується на формування психолога, якому властиві компетентність, висока культура особистості, здатність до творчості.

Підготовка практичних психологів потребує нових підходів до організації навчального процесу. Першим із них визначено діалогічний підхід, другим - інтегративний, який є засобом досягнення єдності знання в усіх аспектах. Цілісним психолого-педагогічним утворенням, завдяки якому можливо актуалізувати процес формування професійної свідомості, визначено рефлексивне середовище, яке є внутрішнім наповненням змісту освіти.

Як стверджують дослідники, розвиток професійної спрямованості студентів у ВНЗ визначається попередніми й більш ранніми формами вираження позитивного ставлення до професії та мотивами такого ставлення. Найбільш узагальненою формою ставлення людини до професії є професійна спрямованість, що тлумачиться як інтерес до професії, схильність займатися нею. Н. В. Кузьміна виділяє такі властивості професійної спрямованості, як об'єктивність, специфічність, валентність, задоволеність, узагальненість, стійкість [3, с 36].

Мотивація студентів протягом їхнього навчання у ВНЗ зазнає певних змін, тобто має свою динаміку від курсу до курсу. Так, у дослідженнях М. М. Липкіна та Н. В. Яковлева було встановлено, що успішність навчання у ВНЗ залежить від багатьох аспектів психофізичної активності. Одним із цих чинників є, на їхню думку, мотиваційний складник діяльності [1, с 134].

Концепцією підготовки практичних психологів визначено, Ш^о формування професійної свідомості майбутніх фахівців повинно

здійснюватися в умовах спеціально створеного навчального середовища, яке має інтегративний і діалогічний складники та рефлексивне наповнення, а також передбачає мовленнєву підготовку. Процес підготовки практичних психологів потребує розробки моделі формування професійної свідомості практичних психологів, а також психолого-педагогічних засобів її реалізації в умовах спеціально створеного навчального середовища. При цьому застосування концептуально обґрунтованого комплексу психолого-педагогічних умов і розвивальних технологій сприяє цілеспрямованому формуванню структурно-функціональних компонентів професійної свідомості майбутніх практичних психологів.

Перспективними, на нашу думку, є дослідження, які стосуються поглибленого вивчення механізмів розвитку професійної свідомості практичних психологів упродовж різних етапів професіогенезу та дослідження особливостей функціонування професійно-психологічної свідомості в контексті смислогенезу.

Література

Асеев В. Г. Мотивация поведения и формирование личности/ В.Г.Асеев.- М., 2006.-158 с.

Бедержанова В. П. Обучающие игры как средство подготовки студентов университета к воспитательной работе: автореф. дис. ... канд. пед. наук.- СПб., 2007.- 22 с.

Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психологические проблемы готовности к деятельности /М.И.Дьяченко, Л. А. Кандыбович. -Минск, 2008.- 175 с.

УДК 378:174

Ольга Макаренко

Президія Національної академії педагогічних наук України
aspapn@gmail.com

ПРОФЕСІОГРАФІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА

Обґрунтовано актуальність проблеми формування морально-етичних якостей у майбутніх інженерів-педагогів. Здійснено професіографічний аналіз професіограм викладача-майстра, інженера-педагога, педагога професійного навчання, майстра виробничого навчання. Визначено провідні морально-етичні якості інженерно-педагогічних працівників.

Ключові слова: інженер-педагог, педагог професійного навчання, майстер виробничого навчання, професіограма, морально-етичні якості.

Ольга Макаренко. Профессиографический подход к определению морально-этических качеств инженера-педагога

Обоснована актуальность проблемы формирования морально-этических качеств будущих инженеров-педагогов. Осуществлен профессиографический анализ профессиограм преподавателя-мастера, инженера-педагога, педагога профессионального обучения, мастера производственного обучения. Определены Души морально-этические качества инженерно-педагогических сотрудников.